

ปัจจัยที่มีผลต่อการชำระคืนเงินกู้ของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรเมืองสงขลา จำกัด

Factors Affecting the Loan Repayment of Members of Muang Songkhla Agricultural Cooperatives Limited

สมฤทัย บัวกิ่ง^{1*} พินิจ ดวงจินดา² และอรจันทร์ สิริโชติ²

Somruethai Buaking^{1*}, Pinit Duangchinda² and Orachan Sirichote²

บทคัดย่อ

ปัญหาที่สำคัญและส่งผลกระทบต่อการทำงานด้านสินเชื่อของสหกรณ์การเกษตรเมืองสงขลา จำกัด คือ การชำระคืนเงินกู้ไม่ตรงตามกำหนดเวลาของสมาชิก งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยคุณลักษณะส่วนบุคคล ปัจจัยด้านเศรษฐกิจและสังคม และปัจจัยด้านการบริหารงานของสหกรณ์ที่มีผลต่อการชำระคืนเงินกู้ของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรเมืองสงขลา จำกัด เก็บรวบรวมข้อมูลด้วยแบบสอบถามจากกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 353 คน กำหนดแบบโควตาตามประเภทของเงินกู้ วิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติการวิเคราะห์ถดถอยโลจิสติกส์พหุ (Multinomial Logistic Regression) ผลการศึกษา พบว่า เพศ อายุ สถานภาพสมรส อาชีพ วัตถุประสงค์ของการกู้เงิน การชำระคืนเงินกู้ตามกำหนดเวลา การรีบชำระหนี้เมื่อมีรายได้ รูปแบบของหลักทรัพย์ค้ำประกัน การติดตามหนี้ของสหกรณ์ จำนวนครั้งที่เจ้าหน้าที่สหกรณ์มาติดตามทวงหนี้ และความเข้าใจเกี่ยวกับการชำระคืนเงินกู้ มีผลต่อการชำระคืนเงินกู้ของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรเมืองสงขลา จำกัด ส่วนการบริหารงานของสหกรณ์เป็นปัจจัยที่ไม่มีผลต่อการชำระคืนเงินกู้ของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรเมืองสงขลา จำกัด

คำสำคัญ : การชำระคืนเงินกู้ สหกรณ์การเกษตรเมืองสงขลา จำกัด

Abstract

Repayment delayed was serious problem which had an effects on the management of Muang Songkhla Agricultural Cooperatives Limited. The purposes of this research were to study personal factors, economic and social factors, and cooperatives management factors which might affect the loan repayment of members of Muang Songkhla Agricultural Cooperatives Limited. 353 samples were collected by questionnaire using quota sampling of loan types that were analyzed by Multinomial Logistic Regression. The study showed that gender, age, marital status, occupation, purpose of making loan, punctual loan repayment and loan repayment as soon as when getting income, type of loan guarantee, pressing for payment of debt, frequency of pressing for repayment of debt by cooperatives officers, and understanding of loan repayment have effected to the loan repayment of members of Muang Songkhla Agricultural Cooperatives Limited. Nevertheless, cooperatives management did not affect to the loan repayment of members of Muang Songkhla Agricultural Cooperatives Limited.

Keyword: Loan Repayment, Muang Songkhla Agricultural Cooperatives Limited

¹ นิสิตปริญญาโท สาขาวิชาการจัดการธุรกิจ มหาวิทยาลัยทักษิณ สงขลา 90000

² อ.ดร. สาขาการจัดการธุรกิจ คณะเศรษฐศาสตร์และบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยทักษิณ สงขลา 90000

* Corresponding author : e – mail : pearsb@hotmail.com Tel. 083-1683495

บทนำ

ภาคการเกษตรมีความสำคัญต่อการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของประเทศ เนื่องจากประชาชนส่วนใหญ่ยึดเป็นอาชีพหลัก แต่เกษตรกรตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบันส่วนใหญ่ยังมิถุนานะยากจน มีภาระหนี้สินเป็นจำนวนมากและขาดเงินทุน “สินเชื่อการเกษตร” จึงเป็นปัจจัยหนึ่งที่จะช่วยให้เกษตรกรมีเงินทุนเพื่อใช้จ่ายสำหรับการจัดหาปัจจัยการผลิตในการเกษตร และเป็นเครื่องมือที่สนับสนุนให้เกษตรกรประกอบอาชีพการเกษตรได้อย่างมั่นคง จากการที่เกษตรกรจำเป็นต้องใช้สินเชื่อเพื่อการเกษตรนี้เอง ทำให้เกิดสถาบันการเงินเพื่อบริการสินเชื่อแก่เกษตรกร เช่น ธนาคารพาณิชย์ ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร (ธ.ก.ส.) และสถาบันการเกษตร เช่น กลุ่มเกษตรกร สหกรณ์ เป็นต้น (ชัยนิพนธ์ บุตดา, 2550 : 1) สหกรณ์การเกษตรเมืองสงขลา จำกัด เป็นหน่วยงานหนึ่งที่ดำเนินการสินเชื่อให้กับเกษตรกร ผลการดำเนินงานด้านสินเชื่อในช่วงระยะเวลา 8 ปี เริ่มตั้งแต่ปีพ.ศ. 2546 – พ.ศ. 2553 พบว่า มีจำนวนสมาชิก ที่เป็นหนี้เมื่อเทียบกับจำนวนสมาชิกทั้งหมดเฉลี่ยร้อยละ 58.41 ซึ่งมีจำนวนมากกว่าครึ่งของสมาชิกทั้งหมด และมีสมาชิกที่สามารถชำระคืนเงินกู้ได้เฉลี่ยร้อยละ 51.29 ส่งผลให้สหกรณ์ประสบกับปัญหาในการดำเนินงานเกี่ยวกับธุรกิจด้านสินเชื่อ เนื่องจากมีสมาชิกที่เป็นหนี้ที่มีภาระชำระคืนเงินกู้ไม่ตรงตามระยะเวลาที่ได้กำหนดไว้ในสัญญาเงินกู้ (สหกรณ์การเกษตรเมืองสงขลา จำกัด, 2553 : 13 - 15) ซึ่งเป็นปัญหาสำคัญ และมีผลกระทบโดยตรงต่อการเงินของสหกรณ์ เพราะ การได้รับชำระหนี้ล่าช้ากว่ากำหนด การมีปริมาณการค้างชำระหนี้สูง หมายถึง ต้นทุนทางธุรกิจที่เพิ่มขึ้นในการดำเนินงาน มีค่าใช้จ่ายในการติดตามทวงหนี้ที่ค้างชำระ ปัญหาที่ถืออย่างไรสหกรณ์ จึงจะสามารถควบคุมยอดการค้างชำระเงินกู้ของสมาชิกไม่ให้สูง ไปกว่าที่เป็นอยู่ปัจจุบัน ด้วยเหตุนี้ ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการชำระคืนเงินกู้ของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรเมืองสงขลา จำกัด เพื่อค้นหาปัจจัยต่าง ๆ ที่มีผลต่อการชำระคืนเงินกู้ของสมาชิก และนำผลที่ได้จากการศึกษามาใช้เป็นแนวทางในการแก้ไขปัญหา ซึ่งจะนำมาสู่การบริหารงานที่มีประสิทธิภาพมากขึ้นของสหกรณ์การเกษตรเมืองสงขลา จำกัด และเป็นแบบอย่างแก่หน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องได้นำไปเป็นข้อมูลต่อไป

วิธีการวิจัย

การดำเนินการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้รวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย คือ สมาชิกสหกรณ์การเกษตรเมืองสงขลา จำกัด ที่มีหนี้เงินกู้ในรอบบัญชีปี 2553 จำนวน 353 คน โดยวิธีการสุ่มแบบโควตา เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ผู้วิจัยใช้แบบสอบถามให้ผู้ตอบเป็นผู้อ่านคำถาม และกรอกคำตอบด้วยตนเอง ตรวจสอบความเที่ยงตรงตามเนื้อหา (Content Validity) และพิจารณาความถูกต้อง ความชัดเจนของภาษาที่ใช้โดยการหาดัชนีค่าความสอดคล้อง คัดเลือกเฉพาะคำถามที่มีค่าความสอดคล้องตั้งแต่ 0.6 ขึ้นไป การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลโดยวิธีการสุ่มตัวอย่างแบบบังเอิญ (Accidental sampling) จากสมาชิกที่มาชำระเงินกู้ที่สหกรณ์ การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปเพื่อการวิจัยทางสังคมศาสตร์ (SPSS for Windows) เพื่อนำเสนอผลการวิจัยในรูปแบบของค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของปัจจัยคุณลักษณะส่วนบุคคล ปัจจัยด้านเศรษฐกิจและสังคม ปัจจัยด้านการบริหารงานของสหกรณ์ และค้นหาปัจจัยที่มีผลต่อการชำระคืนเงินกู้ด้วยสถิติการวิเคราะห์ถดถอยโลจิสติกส์พหุ (Multinomial Logistic Regression) ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05

ผลการวิจัยและอภิปรายผลการวิจัย

การวิจัย ปัจจัยที่มีผลต่อการชำระคืนเงินกู้ของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรเมืองสงขลา จำกัด พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง มีอายุเฉลี่ย 47.28 ปี สมรสแล้ว จบการศึกษาระดับประถมศึกษา ประกอบอาชีพเกษตรกร เป็นสมาชิกสหกรณ์การเกษตรเมืองสงขลา จำกัด มาแล้วเฉลี่ย 10.4 ปี ส่วนใหญ่มีรายได้เพียงพอต่อค่าใช้จ่ายแต่ไม่มีเงินเก็บออม จึงกู้ยืมเงินจากสหกรณ์ฯ ด้วยวัตถุประสงค์เพื่อสร้างและต่อเติมบ้านอาศัย โดยการใช้จ่ายเงินของตนเองเป็นหลักทรัพย์สินร่วมกัน สมาชิกส่วนใหญ่เข้าร่วมประชุมกลุ่ม มีการรับรู้ เข้าใจเรื่องราว ข้อมูลต่าง ๆ ตลอดจนคำแนะนำเกี่ยวกับการใช้เงินกู้ ขั้นตอนในการชำระหนี้ และได้รับความสะดวกในการติดต่อชำระหนี้จากเจ้าหน้าที่สหกรณ์ฯ อยู่ในระดับปานกลาง โดยสมาชิก ร้อยละ 35.69 มีความเข้าใจเกี่ยวกับการชำระหนี้เงินกู้คืนและไม่ผิดสัญญา แต่อีกร้อยละ 52.69 ไม่ทราบว่าการค้างชำระหนี้เงินกู้คืน เมื่อครบกำหนดชำระจะต้องเสียค่าปรับเพิ่มอีก 3% จากต้นเงินที่ผิดสัญญา จึงมีสมาชิกฯ เพียงร้อยละ 37.40 เท่านั้นที่มีการชำระคืนเงินกู้แบบปกติ ส่วนใหญ่ ร้อยละ 62.60 มีการชำระคืนเงินกู้ไม่ปกติ

สำหรับผลการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อค้นหาปัจจัยคุณลักษณะส่วนบุคคล ปัจจัยด้านเศรษฐกิจและสังคม และปัจจัยด้านการบริหารงานของสหกรณ์ฯ ที่มีผลต่อการชำระคืนเงินกู้ พบว่า

1. ปัจจัยด้านคุณลักษณะส่วนบุคคลเป็นปัจจัยที่มีผลต่อการชำระคืนเงินกู้ของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรเมืองสงขลา จำกัด โดยสมาชิกเพศชายมีโอกาสในการชำระคืนเงินกู้ไม่ปกติ ต้นเงินผิดสัญญา และดอกเบี้ยค้างชำระมากกว่าเพศหญิง ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของอรชร จงงาม (2548) ที่ได้ศึกษาความสามารถในการชำระคืนเงินกู้ของลูกค้าธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร สาขาสังขละ จังหวัดสุรินทร์ พบว่า เพศเป็นตัวแปรที่มีผลต่อความสามารถในการชำระคืนเงินกู้ของลูกค้าธนาคาร สมาชิกที่มีอายุมากจะมีโอกาสในการชำระคืนเงินกู้ไม่ปกติมากกว่าสมาชิกที่มีอายุน้อย ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของเฉลิมพล อานุกาพบรรเจิด (2548) ที่ได้ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อความสามารถของเกษตรกรในการชำระหนี้สินเชื่อธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร อำเภอปัว จังหวัดน่าน พบว่า อายุเป็นปัจจัยที่มีผลต่อความสามารถของเกษตรกรในการชำระหนี้สินเชื่อของธนาคาร สมาชิกที่สมรสแล้วจะมีโอกาสในการชำระคืนเงินกู้ไม่ปกติ ต้นเงินผิดสัญญา และดอกเบี้ยค้างชำระน้อยกว่าสมาชิกที่เป็นหม้าย ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของสุทธิพงษ์ ก้อนสิน (2550) ที่ได้ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการชำระคืนสินเชื่อการเกษตรของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรบ้านโอง จำกัด จังหวัดลำพูน พบว่า สถานภาพสมรสมีความสัมพันธ์ในการชำระคืนสินเชื่อการเกษตรของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรบ้านโอง จำกัด สมาชิกที่ประกอบอาชีพเกษตรกร มีโอกาสในการชำระคืนเงินกู้ไม่ปกติ ต้นเงินผิดสัญญาและดอกเบี้ยค้างชำระ และสมาชิกที่ประกอบอาชีพธุรกิจส่วนตัวมีโอกาสในการชำระคืนเงินกู้ไม่ปกติ ต้นเงินไม่ผิดสัญญา แต่ดอกเบี้ยค้างชำระมากกว่ากลุ่มอาชีพอื่น ๆ ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของบุญยืน กาชัย (2545) ที่ได้ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการชำระคืนเงินกู้ของเกษตรกรรายย่อยลูกค้าธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตรที่เข้าร่วมโครงการพักชำระหนี้ หน่วยอำเภอแม่ลาว จังหวัดเชียงราย พบว่า อาชีพหลักก่อนและหลังเข้าร่วมโครงการมีความสัมพันธ์กับความสามารถในการชำระคืนเงินกู้ของเกษตรกร และสมาชิกที่มีระยะเวลาการเป็นสมาชิกนานมีโอกาสในการชำระคืนเงินกู้ไม่ปกติ ต้นเงินผิดสัญญา และดอกเบี้ยค้างชำระต่ำกว่าสมาชิกสหกรณ์ที่มีระยะเวลาการเป็นสมาชิกน้อย ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของสุทธิพงษ์ ก้อนสิน (2550) ที่ได้ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการชำระคืนสินเชื่อการเกษตรของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรบ้านโอง จำกัด จังหวัดลำพูน พบว่า ระยะเวลาการเป็นสมาชิก มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติในการชำระคืนสินเชื่อการเกษตรของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรบ้านโอง จำกัด (ตารางที่ 1)

ตารางที่ 1 ปัจจัยคุณลักษณะส่วนบุคคลที่มีผลต่อการชำระคืนเงินกู้ของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรเมืองสงขลา จำกัด

ตัวแปรอิสระ	ชำระคืนไม่ปกติ	ชำระคืนไม่ปกติ	ชำระคืนไม่ปกติ
-------------	----------------	----------------	----------------

	ต้นเงินผิดสัญญา		ต้นเงินผิดสัญญา และดอกเบี้ยค้างชำระ		ต้นเงินไม่ผิดสัญญา แต่ดอกเบี้ยค้างชำระ	
	B	Exp (B)	B	Exp (B)	B	Exp (B)
Intercept	-1.335	-	-20.920	-	-38.211	-
เพศ ³	0.140	1.150	1.111*	3.039	-0.850	0.831
อายุ	0.073*	1.076	0.089*	1.093	0.080*	1.083
สถานภาพ (สมรส) ⁴	-0.862	0.423	-1.663*	0.190	16.348	126*10 ⁷
อาชีพปัจจุบัน ⁵						
เกษตรกร	-0.997	0.369	15.021*	3.34*10 ⁶	15.361*	4.69*10 ⁶
ธุรกิจส่วนตัว	-0.603	0.547	16.804*	1.99*10 ⁷	17.301*	3.27*10 ⁷
ระยะเวลาการเป็นสมาชิก	-0.013	0.987	-0.091*	0.913	0.002	1.002
-2 Log likelihood = 655.693, Chi – square = 80.892, df = 48, Sig. = 0.002						

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05, ใช้กลุ่มการชำระคืนปกติเป็นฐานในการคำนวณ

2. ปัจจัยด้านเศรษฐกิจและสังคม เป็นปัจจัยที่มีผลต่อการชำระคืนเงินกู้ของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรเมืองสงขลา จำกัด โดยสมาชิกที่มีวัตถุประสงค์ของการกู้เงินเพื่อเป็นค่าลงทุนในการประกอบอาชีพเกษตร มีโอกาสในการชำระคืนเงินกู้ไม่ปกติ ต้นเงินผิดสัญญา และดอกเบี้ยค้างชำระมากกว่ากลุ่มที่มีวัตถุประสงค์ของการกู้เงินแบบอื่น ๆ ซึ่งแตกต่างจากผลงานวิจัยของนิกร มาตุพรหม (2542) ที่ได้ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการชำระคืนสินเชื่อการเกษตรของเกษตรกรรถค้ำรถนาการเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร สาขาฝาง อำเภอฝาง จังหวัดเชียงใหม่ พบว่า เกษตรกรที่กู้เงินเพื่อใช้เป็นค่าใช้จ่ายในการเกษตรมีแนวโน้มที่จะชำระคืนเงินกู้ได้มากกว่าเกษตรกรรถค้ำที่กู้เงินเพื่อใช้ในเงินกู้ประเภทอื่นและไม่เกี่ยวข้องกับการเกษตร สมาชิกที่ไม่เคย และบางครั้งชำระคืนเงินกู้ได้ตามกำหนดเวลา มีโอกาสในการชำระคืนเงินกู้ไม่ปกติ ต้นเงินผิดสัญญามากกว่าสมาชิกที่มีการชำระคืนเงินกู้ได้ตามกำหนดเวลาทุกครั้ง ซึ่งใกล้เคียงกับผลงานวิจัยของสุพัตรา บุญเรือง (2546) ที่ได้ศึกษาปัจจัยที่มีผลกระทบต่อชำระหนี้คืนเงินกู้ของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม พบว่า ระยะเวลาการชำระคืนมีอิทธิพลต่อการชำระคืนเงินกู้และสมาชิกที่มีรายได้แล้วรีบนำส่งชำระหนี้ทันทีเป็นบางครั้ง มีโอกาสในการชำระคืนเงินกู้ไม่ปกติ ต้นเงินผิดสัญญามากกว่าสมาชิกที่มีรายได้แล้วรีบนำส่งชำระหนี้ทันทีทุกครั้ง ซึ่งใกล้เคียงกับผลงานวิจัยของ Afolabi (2010) ที่ได้ศึกษาวิเคราะห์การชำระคืนเงินกู้ของเกษตรกรขนาดเล็กรัฐโอโย ประเทศไนจีเรีย พบว่า รายได้จากเกษตรกรเป็นปัจจัยสำคัญที่มีผลต่อการชำระคืนเงินกู้ของเกษตรกรขนาดเล็กรัฐโอโย (ตารางที่ 2)

ตารางที่ 2 ปัจจัยด้านเศรษฐกิจและสังคมที่มีผลต่อการชำระคืนเงินกู้ของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรเมืองสงขลา จำกัด

ตัวแปรอิสระ	ชำระคืนไม่ปกติ ต้นเงินผิดสัญญา	ชำระคืนไม่ปกติ ต้นเงินผิดสัญญา	ชำระคืนไม่ปกติ ต้นเงินไม่ผิดสัญญา
-------------	-----------------------------------	-----------------------------------	--------------------------------------

³ ใช้เพศหญิง เป็นฐานในการคำนวณ

⁴ ใช้สถานภาพหม้าย เป็นฐานในการคำนวณ

⁵ ใช้อาชีพอื่น ๆ เป็นฐานในการคำนวณ

			และดอกเบี้ยค้างชำระ		แต่ดอกเบี้ยค้างชำระ	
	B	Exp (B)	B	Exp (B)	B	Exp (B)
Intercept	-8.351	-	-20.238	-	-7.190	-
วัตถุประสงค์ของการกู้เงิน (เพื่อเป็นค่า ลงทุนในการประกอบอาชีพเกษตร) ⁶	4.580*	97.527	9.449*	1.27*10 ⁴	1.498	4.474
การชำระคืนตามกำหนดเวลา ⁷						
ไม่เคย	6.476*	649.084	16.281	1.18*10 ⁷	2.920	18.532
บางครั้ง	11.551*	1.04*10 ⁵	14.464	1.91*10 ⁶	4.885	132.336
สมาชิกรีบชำระหนี้ทันทีเมื่อมีรายได้ (บางครั้ง) ⁸	2.945*	19.009	16.124	1.01*10 ⁷	4.705*	110.477

-2 Log likelihood = 168.067, Chi – square = 575.449, df = 90, Sig. = 0.000

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05, ใช้กลุ่มการชำระคืนปกติเป็นฐานในการคำนวณ

3. ปัจจัยการบริหารงานของสหกรณ์เป็นปัจจัยที่ไม่มีผลต่อการชำระคืนเงินกู้ของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรเมืองสงขลา จำกัด แต่รูปแบบของหลักทรัพย์ค้ำประกันเป็นตัวแปรที่มีผลต่อการชำระคืนเงินกู้ โดยสมาชิกที่ใช้ที่ดินของตนเองและที่ดินของบุคคลอื่นเป็นหลักทรัพย์ค้ำประกันมีโอกาสในการชำระคืนเงินกู้ไม่ปกติ ต้นเงินผิดสัญญา และดอกเบี้ยค้างชำระมากกว่าสมาชิกที่ใช้หุ้นเป็นหลักทรัพย์ค้ำประกัน ซึ่งหลักทรัพย์ค้ำประกันเป็นปัจจัยหนึ่งในการพิจารณาตัดสินใจให้กู้ ถือว่าเป็นการลดความเสี่ยงทางการเงินและการดำเนินงานของสหกรณ์หากไม่เป็นไปตามที่คาดคะเนไว้ในอนาคต (อุทัย พิมพีไกร, 2546 : 7) สมาชิกที่ไม่เคยได้รับการทวงหนี้ และได้รับจดหมายเตือนหนี้บ่อยจะมีโอกาสในการชำระคืนเงินกู้ไม่ปกติ ต้นเงินผิดสัญญา และดอกเบี้ยค้างชำระ มากกว่าสมาชิกที่เจ้าหน้าที่มาพบด้วยตนเอง ซึ่งถือได้ว่าเป็นสาเหตุหนึ่งที่ทำให้สมาชิกมีการชำระหนี้คืนในอัตราต่ำ ขบวนการเรียกเก็บหนี้โดยการใช้จ่ายหมายจึงต้องมีการเขียนหลาย ๆ ฉบับ ฉบับแรกต้องสุภาพ และฉบับต่อ ๆ ไป ค่อยทวีความเข้มงวดขึ้น (วันเพ็ญ อนิวัตรตพงษ์, 2533 : 29) สมาชิกที่เจ้าหน้าที่สหกรณ์มาทวงหนี้มากมีโอกาสในการชำระคืนเงินกู้ไม่ปกติมากกว่าสมาชิกที่เจ้าหน้าที่มาติดตามทวงหนี้บ่อย ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ Maharjan (1980) ที่ได้ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการชำระหนี้ ของเกษตรกรขนาดเล็ก พบว่าการส่งจดหมายเตือนก่อนถึงกำหนดชำระเป็นปัจจัยที่มีผลต่อการชำระหนี้ของเกษตรกรขนาดเล็ก ส่วนสมาชิกที่มีความเข้าใจการชำระหนี้เงินกู้คืน และไม่เคยผิดสัญญามีโอกาสในการชำระคืนเงินกู้ไม่ปกติต้นเงินผิดสัญญา และชำระคืนเงินกู้ไม่ปกติ ต้นเงินไม่ผิดสัญญา แต่ดอกเบี้ยค้างชำระ น้อยกว่าสมาชิกที่มีความเข้าใจเกี่ยวกับการชำระคืนเงินกู้ด้วยเหตุผลอื่น ๆ ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของฉัตรชัย พนกกิจสวัสดิ์ (2546) ที่ได้ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการชำระคืนเงินกู้โครงการธนาคารประชาชน กรณีศึกษาผู้ประกอบการอาชีพอิสระรายย่อยในเขตอำเภอเมืองบุรีรัมย์ พบว่า ความเข้าใจในหลักเกณฑ์การชำระคืนเงินกู้เป็นปัจจัยที่มีผลต่อการชำระคืนเงินกู้โครงการธนาคารประชาชน โดยกลุ่มที่เข้าใจหลักเกณฑ์การชำระคืนเงินกู้จะสามารถชำระคืนได้มากกว่ากลุ่มที่ไม่เข้าใจหลักเกณฑ์ (ตารางที่ 3)

⁶ ใช้วัตถุประสงค์ของการกู้เงินอื่น ๆ เป็นฐานในการคำนวณ

⁷ ใช้การชำระคืนตามกำหนดเวลาทุกครั้ง เป็นฐานในการคำนวณ

⁸ ใช้สมาชิกรีบชำระหนี้ทันทีเมื่อมีรายได้ทุกครั้ง เป็นฐานในการคำนวณ

ตารางที่ 3 ปัจจัยด้านการบริหารงานที่มีผลต่อการชำระคืนเงินกู้ของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรเมืองสงขลา จำกัด

ตัวแปรอิสระ	ชำระคืนไม่ปกติ ต้นเงินผิดสัญญา		ชำระคืนไม่ปกติ ต้นเงินผิดสัญญา และดอกเบี้ยค้างชำระ		ชำระคืนไม่ปกติ ต้นเงินไม่ผิดสัญญา แต่ดอกเบี้ยค้างชำระ	
	B	Exp (B)	B	Exp (B)	B	Exp (B)
Intercept	23.329	-	5.340	-	-2.742	-
รูปแบบของหลักทรัพย์ค้ำประกัน ⁹						
ที่ดินของตนเอง	0.323	1.381	-2.930*	0.053	0.603	1.827
ที่ดินของบุคคลอื่น	0.275	1.317	-3.588*	0.028	-0.361	0.697
การติดตามหนี้ของสหกรณ์ ¹⁰						
ไม่มีการติดตามทวงถามจาก เจ้าหน้าที่	-21.446	4.85*10 ⁻¹⁰	-4.833*	0.008	4.489*	89.023
ได้รับจดหมายเตือนหนี้การถึง กำหนดชำระ	-21.076	7.02*10 ⁻¹⁰	-6.583*	0.001	4.328*	75.796
จำนวนครั้งที่เจ้าหน้าที่สหกรณ์ฯมา ติดตามทวงหนี้	-0.436	0.647	1.931*	6.899	1.064	2.898
ความเข้าใจเกี่ยวกับการชำระหนี้เงินกู้ ¹¹						
เข้าใจการชำระหนี้เงินกู้เมื่อครบ กำหนดสัญญาแต่ไม่ชำระ	0.414	1.513	0.633	1.884	-4.026*	0.018
เงินกู้ดอกเบี้ยต่ำ หรือสามารถต่อรอง ผ่อนผันได้ จึงนำเงินไปใช้อย่างอื่น	-0.238	0.788	1.220	3.387	-5.044*	0.006
รายได้ไม่พอชำระหนี้เงินกู้	0.044	0.957	0.307	1.359	4.640*	0.010
มีความเข้าใจการชำระหนี้เงินกู้คืน และไม่เคยผิดสัญญา	-3.860*	0.021	-1.952	0.142	-7.315*	0.001

-2 Log likelihood = 653.226, Chi - square = 90.290, df = 75, Sig. = 0.110

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05, ใช้กลุ่มการชำระคืนปกติเป็นฐานในการคำนวณ

สรุปผลและข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

สรุปผล

- ปัจจัยคุณลักษณะส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพสมรส และอาชีพ มีผลต่อการชำระคืนเงินกู้ของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรเมืองสงขลา จำกัด
- ปัจจัยด้านเศรษฐกิจและสังคม ได้แก่ วัตถุประสงค์ของการกู้เงิน การชำระคืนเงินกู้ตามกำหนดเวลา และการรับชำระหนี้เมื่อมีรายได้ มีผลต่อการชำระคืนเงินกู้ของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรเมืองสงขลา จำกัด

⁹ ใช้รูปแบบของหลักทรัพย์ค้ำประกันที่เป็นหุ้น เป็นฐานในการคำนวณ

¹⁰ ใช้การติดตามหนี้ของสหกรณ์โดยเจ้าหน้าที่มาพบด้วยตนเอง เป็นฐานในการคำนวณ

¹¹ ใช้ความเข้าใจเกี่ยวกับการชำระหนี้เงินกู้ด้วยเหตุผลอื่น ๆ เป็นฐานในการคำนวณ

3. ปัจจัยด้านการบริหารงานของสหกรณ์เป็นปัจจัยที่ไม่มีผลต่อการชำระคืนเงินกู้ของสมาชิกสหกรณ์ การเกษตรเมืองสงขลา จำกัด ยกเว้นตัวแปรรูปแบบของหลักทรัพย์ค้ำประกัน การติดตามหนี้ของสหกรณ์ จำนวนครั้งที่เจ้าหน้าที่สหกรณ์มาติดตามทวงหนี้ และความเข้าใจเกี่ยวกับการชำระคืนเงินกู้ มีผลต่อการชำระคืนเงินกู้ของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรเมืองสงขลา จำกัด

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1. สหกรณ์การเกษตรเมืองสงขลา จำกัด ควรพิจารณาให้สินเชื่อแก่สมาชิกโดยอาศัยข้อมูลปัจจัยด้านคุณลักษณะส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพ อาชีพ ระยะเวลาการเป็นสมาชิก ประวัติ และพฤติกรรมการชำระคืนเงินกู้ของสมาชิกมาประกอบการพิจารณา

2. สหกรณ์การเกษตรเมืองสงขลา จำกัด ควรจัดระบบติดตามการใช้สินเชื่อและแจ้งเตือนเพื่อชำระคืนเงินกู้เมื่อถึงเวลาตามกำหนด โดยเพิ่มความถี่ในการติดตามหนี้ และมีการติดตามทันทีเมื่อสมาชิกมีการผิดนัดชำระคืนเงินกู้

3. สหกรณ์การเกษตรเมืองสงขลา จำกัด ควรให้ความรู้แก่สมาชิก ด้านการประกอบอาชีพทางการเกษตร เช่น ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับการทำปุ๋ย การวางแผนการตลาด การวางแผนการผลิต และการจัดทำบัญชีครัวเรือน แนะนำและส่งเสริมการออม เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการชำระคืนเงินกู้ของสมาชิก

คำขอบคุณ

งานวิจัยนี้ได้รับทุนสนับสนุนจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยทักษิณ

เอกสารอ้างอิง

- เฉลิมพล อานุกาพบรรเจิด. (2548). ปัจจัยที่มีผลต่อความสามารถของเกษตรกรในการชำระหนี้สินเชื่อธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร อำเภอปัว จังหวัดน่าน. การค้นคว้าแบบอิสระ วิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต (เกษตรศาสตร์) สาขาวิชาส่งเสริมการเกษตร. เชียงใหม่ : มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- ชัยนิพนธ์ บุตดา. (2550). การศึกษาการค้างชำระหนี้ของสมาชิกสหกรณ์การเกษตร : กรณีศึกษาสหกรณ์การเกษตรหนองสูง จำกัด อำเภอหนองสูง จังหวัดมุกดาหาร. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาเกษตรศาสตร์ การพัฒนา. อุบลราชธานี : มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี.
- ณัชชารีย์ พนกกิจสวัสดิ์. (2546). ปัจจัยที่มีผลต่อการชำระคืนเงินกู้โครงการธนาคารประชาชน : กรณีศึกษาผู้ประกอบการรายย่อยในเขตอำเภอเมืองบุรีรัมย์. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาสังคมศาสตร์ เพื่อการพัฒนา. บุรีรัมย์ : มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์.
- นิกร มาตุพรหม. (2542). ปัจจัยที่มีผลต่อการชำระคืนสินเชื่อการเกษตรของเกษตรกรลูกค้าธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร สาขาฝาง อำเภอฝาง จังหวัดเชียงใหม่. การค้นคว้าแบบอิสระ วิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต (เกษตรศาสตร์) สาขาวิชาส่งเสริมการเกษตร. เชียงใหม่ : มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- บุญยืน กาชัย. (2545). ปัจจัยที่มีผลต่อการชำระคืนเงินกู้ของเกษตรกรรายย่อยลูกค้า ธ.ก.ส. ที่เข้าร่วมโครงการพักชำระหนี้หน่วยอำเภอแม่ลาว จังหวัดเชียงราย. การค้นคว้าแบบอิสระวิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต (เกษตรศาสตร์) สาขาวิชาส่งเสริมการเกษตร. เชียงใหม่ : มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

- วันเพ็ญ อนิวรรณพงษ์. (2533). **สถาบันการเงินและตลาด**. กรุงเทพฯ : กิ่งจันทร์การพิมพ์.
- สหกรณ์การเกษตรเมืองสงขลา จำกัด. (2553). **รายงานประจำปี 2553**. สงขลา : สหกรณ์การเกษตรเมืองสงขลา จำกัด.
- สุทธิพงษ์ ก้อนสิน. (2550). **ปัจจัยที่มีผลต่อการชำระคืนสินเชื่อการเกษตรของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรบ้านโฮ้งจำกัด จังหวัดลำพูน**. การค้นคว้าแบบอิสระ วิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต (เกษตรศาสตร์) สาขาวิชาส่งเสริมการเกษตร. เชียงใหม่ : มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- สุพัตรา บุญเรือง. (2546). **ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อชำระหนี้ค้ำเงินกู้ของประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมให้กับบริษัทเงินทุนอุตสาหกรรมขนาดย่อม**. การค้นคว้าแบบอิสระ เศรษฐศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์เกษตร. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- อรชร จงงาม. (2548). **การศึกษาความสามารถในการชำระหนี้เงินกู้ของลูกค้านการเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร สาขาสังขละ จังหวัดสุรินทร์**. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาสังคมศาสตร์เพื่อการพัฒนา. สุรินทร์ : มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์.
- อุทัย พิมพ์ไกร. (2546). **ศักยภาพในการชำระหนี้ของลูกหนี้กลุ่มรับรองรับผิดชอบอย่างลูกหนี้ร่วมของธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร สาขาแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่**. การค้นคว้าอิสระ เศรษฐศาสตร์มหาบัณฑิต. เชียงใหม่ : มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- Afolabi, J. A. (2010). **Analysis of Loan Repayment among Small Scale Farmers in Oyo State, Nigeria (Abstract)**. Nigeria : Federal University of Technology Akure Retrieved August 2, 2010, from [http : // www. Krepublisher.com](http://www.Krepublisher.com)
- Maharjan, Krishna Hari. (1980). **An Analysis of factors Affecting the Loan Repayment Performance Of Small Farmers in Nepal(Abstract)**. M.S. Thesis. Bangkok : Thanmasat University.